

T. M. Logan

LAŽI

S engleskoga prevela Lidija Toman

STILUS

Nebo ne poznaje gnjev poput onoga kad se ljubav u mržnju pretvori...

William Congreve, Ožalošćena nevjesta

Onaj tko nema dobro pamćenje, ne treba se upuštati u laži.

Kvintilijan, Obrazovanje govornika

Često se pitam što bi se dogodilo da onoga dana nisam ugledao njezin auto.

Da je semafor pokazivao zeleno, umjesto crveno.

Da je moj sin drijemao, ili sanjario, ili gledao na drugu stranu.

Da sam kroz onaj gusti londonski promet vozio samo pet minuta brže ili pet minuta sporije.

Da sam bar...

Ali ugledao sam ga. Ugledao sam njezin auto.

A nakon toga događaji su se stali nizati jedan za drugim, obrušavali su se na mene sve brže i brže, sve dok nisu postali nezaustavljivi. Neizbježni.

Bi li stvari ispale drukčije da sam tog dana jednostavno produžio kući?

Možda bi.

Možda ne bi.

Možda je to bila sudbina.

ČETVRTAK

1

Prva riječ moga sina nije bila *tata* ili *mama*. Njegova prva riječ bila je *Audi*. A to je bilo čudno zato što ja nikad nisam vozio Audi niti ću ga ikada voziti, sudeći po iznosu moje plaće. Ali William se igrao autićima prije nego što je uopće mogao hodati i prepoznao je oznake na automobilima prije nego što je znao pročitati koje su marke. Sa svoje četiri godine (i nekoliko mjeseci) već je bio mali stručnjak i dok smo se tog dana probijali kroz gusti sjevernolondonski promet, on je igrao svoju igru: uočavao je oznake na automobilima i naglas izgovarao njihove marke.

“Audi.”

“Renault.”

“Beamer.”

Još malo i bili bismo kod kuće. Na semaforu se upravo palilo crveno i ja sam se zaustavio u trećoj prometnoj traci. U retrovizoru sam mogao vidjeti Williama kako čvrsto rukicama stišće svoju prvu vrtićku diplomu, kao da se boji da će je otpuhati vjetar. Na CD-*playeru* tiho su svirale dječje pjesme. *Ja sam mala sviralica i svirat ću ti pjesmice...*

William je i dalje izgovarao imena automobila.

“Ford.”

“I drugi Ford.”

“Mamin auto.”

Nasmiješio sam se. Moja žena — Williamova majka — vozila je VW Golf. Svaki put kad bi vidio taj auto, William bi uskliknuo. Ali ne bi rekao Volkswagen. Nego “mamin auto”.

“To je mamin auto. Pogledaj, tata.”

Oglasio se moj telefon, smješten u *hands-free* držaču; to je bio zvuk nove obavijesti na Facebooku.

“Što si rekao, Willse?”

“Vidi.”

Na drugom kraju višestrukog kolnika, na kojem je promet tekao u suprotnom smjeru od mojeg, niz automobila slijevao se ulijevo na prilaznu cestu. Bilo je to najprometnije doba dana; ljudi su se vraćali kući s posla. Sunce, koje je već zapadalo za obzorom, blještalo mi je u oči, ali i ja sam vidio VW Golf. I doista je izgledao kao *njezin* Golf. Svijetloplavi, petera vrata, sjenilo s likom Spužve Boba Skockanog na stražnjem prozorskom staklu.

“Bravo, dečko. Stvarno izgleda kao mamin auto.”

Otvorio sam prozor i osjetio hladan gradski zrak na svom licu. Na trenutak se ispred Golfa, koji je polako ubrzavao prilaznom cestom, otvorio prazan prostor. Na registarskim tablicama pisalo je 59. Registarske tablice na automobilu moje supruge također imaju broj 59. Napregnuo sam oči da razaberem slova.

KK59 DWD.

To je bila njezina registracija — auto nije bio *nalik* njezinu, to *jest* bio njezin auto. Oko srca sam osjetio onu poznatu toplinu koja uvijek zatinja u meni kad je ona u blizini. VW Golf uključio je lijevi žmigavac i skrenuo s prilazne ceste na parkiralište hotela Premier Inn. Zaputio se prema ulazu u podzemnu garažu i uskoro nestao s vidika.

Sigurno se sastaje s nekim klijentom. Vjerojatno bih je trebao pustiti da radi. U posljednje vrijeme često je ostajala duže na poslu.

“Možemo li ići vidjeti mamu?” upitao je William, s uzbuđenjem u glasu. “Možemo li, možemo li, možemo li?”

“Mama će sada biti zauzeta, Willse. Mora raditi.”

“Mogu joj pokazati svoju *dimplomu*.” Williamu je bilo teško izgovoriti riječ *diploma*.

Iza sebe sam začuo trubljenje; na semaforu se upalilo zeleno svjetlo.

“Hmm...”

“Molim te, tata?” William je već skakutao u sjedalu. “Možemo je iznenaditi!”

Ponovno sam se nasmiješio. Zašto ne? Pa skoro je petak.

“Mogli bismo, ha?”

Ubacio sam u brzinu. I u djeliću sekunde donio spontanu odluku koja će mi zauvijek promijeniti život.

“Idemo iznenaditi mamicu.”

2

Nisam mogao odmah okrenuti jer sam bio u pogrešnoj traci; morao sam se dvaput prestrojiti. Kad me konačno netko pustio da se ubacim – uz dozu bijesnog trubljenja – svjetlo na semaforu ponovno je postalo crveno.

“Kamo je mamica nestala?” William je upitao.

“Ne brini se, uhvatit ćemo je.”

Moj mobitel se ponovno oglašio u držaču i zasvijetlio je plavo. Obavijest na Facebooku. Pritisnuo sam zaslon i otvorila se fotografija Williama na vrtićkom igralištu. Stišće svoje prvo priznanje, koje je dobio od odgojiteljica. Moja objava imala je četiri lajka i jedan komentar, od Williamove bake Lise. “Aaaaa, kako je sladak! 😊 Divan dečko! Baka šalje puse xx.”

Kliknuo sam *like* ispod njezina komentara.

Na semaforu se upalilo zeleno i ja sam krenuo smjerom u kojem je nestao automobil moje žene, prilaznom cestom pa lijevo, na područje hotela Premier Inn, a potom niz rampu koja je vodila u podzemnu garažu. Garaža je imala niske betonske stropove, a slabašno LED osvjetljenje stvaralo je u njoj duboke sjene.

VW Golf bio je parkiran pokraj dizala. Mel nije bilo na vidiku. Na betonskom stupu stajao je znak na kojem je pisalo: *Parkiralište samo za goste hotela Premier Inn*. Pokraj njezina auta nije bilo slobodnih

mjesta pa sam nastavio kružiti. Pronašao sam mjesto u idućem redu i parkirao se unatraske, točno nasuprot golemom bijelom SUV-u koji je bio upadljivo prevelik za parkirno mjesto koje je zauzimao.

“Možemo li sada ići vidjeti mamicu?” rekao je William. I dalje je ponosno stiskao svoju *dimplomu*, kao da će je svaki čas pokazati Kraljici.

“Hajde onda, krenimo gore i pronađimo je. Vidi, tamo je dizalo.”

William se sav ozario.

“Mogu li ja pritisnuti dugme?”

Hotelskim predvorjem dominirali su tamni sjajni podovi, a dekor je bio prilično neupadljiv. Za recepcijom je stajao tinejdžer odjeven u hotelski prsluk. Williamova topla ručica čvrsto je stiskala moju dok smo pogledom tražili Mel. Ispred recepcije stajao je čovjek s velikim kovčegom i aktovkom, sav zgužvan i umoran, upravo se odjavljivao. Iza njega stajale su žena i djevojka tinejdžerske dobi. Malo dalje u predvorju sjedio je japanski bračni par, zadubljen u turističku kartu. Nije bilo ni traga mojoj ženi.

“Kamo je mamica otišla?” William je upitao glasnim šapatom.

“Dođi, idemo je pronaći.”

Na zidu iznad recepcije stajali su znakovi koji su pokazivali gdje se nalaze dizala i restoran. Pratili smo znakove i polako se udaljili od ulaza. Restoran je bio gotovo prazan. Na lijevoj strani, posve u kutu, nalazio se jedan povišeni dio za sjedenje, s golemim tamnim naslonjačima postavljenima jedan nasuprot drugome, oko nekoliko niskih stolića.

Ondje je sjedila Mel. Bila nam je okrenuta leđima, ali prepoznao bih je svugdje: tanki labuđi vrat, kosa boje meda.

Hej! Iznenađenje!

Čekaj malo.

Netko je bio s njom. Muškarac. Uzbuđeno je govorio.

Nešto me natjeralo da stanem. Poznavao sam tog muškarca, to je bio Ben Delaney, muž jedne od Melinih najboljih prijateljica. Ben nije bio samo uzbuđen, bio je izrazito ljutit, lice mu je bilo zajapureno

od bijesa. Uperio je prst u Mel i nešto govorio, a glas mu je zvučao poput nekontroliranog rezanja. Mel se nagnula naprijed i stavila ruku na njegovu. On se odmaknuo i naslonio, odmahujući glavom.

Nešto nije štimalo u toj slici.

Instinktivno sam stao ispred Williama da mu zaklonim pogled. Prvo što mi je palo na pamet bilo je da odem onamo i provjerim je li Mel dobro, ali nisam to mogao dok je moj sin sa mnom. Sada je Mel gestikulirala rukama, a Ben je zurio u nju, namršten, i odmahivao glavom.

Ovo je nešto što William ne smije vidjeti.

“Dođi, Willse”, rekao sam. “Mamica je zauzeta, vratimo se dolje.”

“Je li otišla?”

“Čekat ćemo je u autu, kompa. Bit ćemo blizu.”

“Hoću li joj onda moći pokazati svoju *diplomu*?”

“Da.”

Spustili smo se dizalom u podzemnu garažu i sjeli u auto. Nazvao sam Mel, njezin broj bio je na samom vrhu liste mojih najčešće pozivanih brojeva. Uključila se govorna pošta.

“Dobar dan. Nazvali ste Mel, molim vas da ostavite poruku, a ja ću vam se javiti što je prije moguće.” *Biiip*.

Prekinuo sam poziv pa nazvao ponovno. Opet govorna pošta. Ovaj put sam ostavio poruku.

“Hej, ljubavi, ja sam. Možeš li me nazvati kada dobiješ ovu poruku? Samo sam htio vidjeti jesi li dobro i je li sve u redu... Nazovi me.”

Sjedio sam još pet minuta i na kraju sam se počeo osjećati glu-po. Trebao sam biti kod kuće i kupati sina. Popiti čašu finog crnog vina. Početi ocjenjivati učeničke radove. Ali umjesto toga ja sam bio ovdje, u podzemnoj garaži nekakva hotela, i pokušavao dokučiti što se događa na katu iznad. Htio sam otići gore i vidjeti je li Mel dobro, ali nisam htio ostaviti Williama samog. Odjednom sam se počeo osjećati kao da mi je košulja prljava i preuska, kao da me guši; znoj mi je klizio prsima.

Onda? Koji je plan, mudra glavo? Što ako Mel nije dobro? Što se to događa s Benom? Koliko ćeš još dugo sjediti ovdje, s jednom crticom signala na svom telefonu, čekati i pitati se?

Nije bilo nikakva plana. Nisam namjeravao učiniti ništa. Htio sam samo sjediti ondje i čekati. Iznenaditi svoju ženu.

Nisam imao nikakav plan. Jednostavno se dogodilo.

3

Otvorio sam aplikaciju Angry Birds i dodao iPad Williamu, a potom upalio radio. Htio sam da mi nešto drugo odvuče misli. Five Live upravo je puštao emisiju o internetskim stranicama za upoznavanje partnera. Emisija je uključivala i niz kratkih intervjua sa ženama koje su opisivale što sve čini savršena muškarca. Očekivanja su im bila prilično visoka. Njihov idealni muškarac mora biti visok najmanje metar i osamdeset, mora imati dobar smisao za humor, lijep osmijeh i pločice na trbuhu. Mora biti jak, ali ne smije biti mačo tip. Mora biti osjećajan, ali treba biti i sam svoj majstor. Mora biti samouvjeren, ali ne smije biti pun sebe. Mora dobro zarađivati, ali mora provoditi i dovoljno vremena kod kuće kako bi odradio svoj dio poslova.

Jebote. Bilo je naporno i samo slušati o tome.

Na Melinu telefonu ponovno se uključila govorna pošta. Otvorio sam prozor i oslonio se laktom o rub. Odsutno sam vrtio crnu kožnatu narukvicu oko zapešća, a radijska voditeljica je i dalje ćeretala. Narukvicu mi je poklonila Mel, za treću godišnjicu braka. Sada nam se bližila ona važna — deseta — a ja sam već imao nekoliko ideja na svojem popisu. Kažu da se za desetu godišnjicu poklanja kositar, ali čuo sam da se kositar može zamijeniti dijamantima. To mi se svidjelo. Oduvijek sam joj htio pokloniti veći dijamantni prsten, jer sam se tada, kad smo se zaručili, tek bio zaposlio kao nastavnik...

“Tata?”

“Što je, ljudino?”

“Hoćeš li mi kupiti hrčka?”

“Uh, ne znam, Williame. Vidjet ćemo.”

Vidjet ćemo. To je roditeljska šifra za *ja to više neću spominjati i čekat ću da i ti zaboraviš.*

“Jacob P. ima hrčka.”

“Aha.”

“Zove se Gospon Čokolada.”

“To je zgodno ime.”

Nasmiješio sam se sinu u retrovizor, a on je nastavio igrati svoju igricu na iPadu. Moj sin, slika i prilika svoje majke. Slamat će srca kad naraste, to je sigurno. Imao je majčino lice, njezinu put, njezine krupne smeđe oči.

I tada sam je ugledao. Hodala je brzo, prilazeći svom automobilu. Moja prekrasna žena, odjevena za tenis, u ružičastoj Adidasovoj majici s kapuljačom, medenoplave kose vezane u konjski rep.

Hodala je spuštene glave i lagano se mrštila.

Izgledala je kao da će zaplakati.

Odjednom mi je bilo drago što smo skrenuli ovamo.

“Williame, iziđi ću na jednu minutu, moram razgovarati s nekim, može? Budi dobar i ne mrdaj odavde. Odmah se vraćam.”

Pogledao me svojim golemim smeđim očima.

“Je li to mamica?”

“Sjedni tu i pričekaj minutu. Ne izlazi, u redu? Nakon jedne minute moći ćeš vidjeti mamicu.”

“Što ako dođu zločesti?”

“Neće doći zločesti, kompa. Moći ćeš me vidjeti odavde, i ja ću moći vidjeti tebe.” Podignuo sam kažiprst u zrak. “Jedna minuta.”

William je polako kimnuo glavom, ali nije izgledao uvjereno.

Držeći i dalje mobitel u ruci, izišao sam iz auta i zaključao vrata daljinskim ključem. Zrak u podzemnoj garaži bio je ustajao i nekako kiseo u mojim nosnicama.

Melin VW Golf izjurio je s parkirnog mjesta unatrag. Između mene i nje bila su dva reda parkiranih automobila.

Mahnuo sam joj.

“Mel!”

VW Golf je krenuo oštro i naglo; Mel je već ubrzavala prema izlazu, jednom rukom vežući pojas. Nije me vidjela. Dok sam se provlačio između parkiranih automobila, zamalo sam pao preko niskog betonskog ruba koji je odjeljivao redove parkiranih mjesta. Ponovno sam povikao, ali niski stropovi garaže kao da su prigušili moj glas.

“Mel!”

Njezin auto udaljavao se izlaznom rampom, i već idućeg trenutka Mel više nije bilo. Nestala je u prometu, u rano predvečerje.

4

Na drugoj strani parkirališta odjeknulo je meko zvono dizala. Vrata su se otvorila i iz dizala je izišao Ben, s aktovkom u ruci i cigaretom među zubima. Zapalio ju je i podignuo glavu da ispuše dim. Učinilo mi se da me spazio krajičkom oka, dok je vadio telefon iz džepa.

Vidio me, bio sam posve siguran.

Ali on je nastavio hodati, kao da me nema.

“Bene!” doviknuo sam i mahnuo mu.

Ben je usporio, letimice me pogledao, pa mi nevoljko mahnuo. Krenuo sam prema njemu. On se zaustavio pokraj svog auta, sjajnog bijelog Porschea Cayenne SUV-a na čijim je tablicama pisalo WINNR. Na sebi je imao dizajnerske traperice i šminkersku jaknu – bio je to onaj lažno ležerni stil tipičan za ljude koji troše hrpetinu novca na odjeću. Pogledao me kao da sam posljednja osoba na svijetu koju bi htio vidjeti pa ponovno povukao dim.

Usljedio je trenutak tišine, a dim njegove cigarete lijeno je lelujaao oko nas.

“Joe”, rekao je konačno, odloživši aktovku. “Što radiš?... Kako si, čovječe?”

“Dobro. Vrlo dobro. Kako je kod tebe?”

“Dobro. Posao cvjeta. A ti? Još uvijek si glavna faca u školi?”

Nikad mi nisu išli ovi glupi muški razgovori. A Ben me ionako nije gledao kao nekoga ravnog sebi — prije bi se reklo da me gledao kao gubitnika, mekušca iz državne službe koji ne bi izdržao ni pet minuta u okrutnom svijetu u kojem on obitava.

“Da, tako nekako”, odvratio sam i prisilio se na smiješak. “Imao si sastanak gore?”

Ben je zaustio odgovoriti, ali je odustao. Pokušavao je izbjeći moj pogled.

“Da.” Povukao je još jedan dim, pa ga ispuhnuo u stranu. “Imao sam sastanak.”

“Nešto poslovno?”

“Potencijalni klijent. Ganjam ga već neko vrijeme.”

“Nisi vidio Mel?”

“Molim?”

“Moju Mel. Upravo je otišla odavde.”

Ben se zamalo trznuo na spomen njezina imena, ali trudio se ostati pribran. Odmahnuo je glavom i usmjerio pogled na svoj auto.

“Ne, stari. Nisam je vidio.”

Činio mi se vrlo čudnim — bio je mutan, lagano nervozan, kao da želi pobjeći što prije — u usporedbi s njegovim uobičajenim gardom alfa-mužjaka. Jedan jedini put što sam bio kod njega na pokeru hvalio se pričom o svom bivšem zaposleniku koji je dao otkaz kako bi pokrenuo vlastiti posao i time postao konkurencija Benu. Ben se osjećao izdanim pa si je zacrtao cilj uništiti ugled tog čovjeka. Polako je otjerao sve njegove potencijalne klijente, sve dok tvrtka tog bivšeg zaposlenika nije otišla u stečaj, a on je u tome svemu izgubio i kuću. Ben je ispričao ovu priču s daškom ponosa, jer uništio je svog protivnika, kao da želi poručiti *nemoj se s rogatima bosti*. Eto, takav je tip bio. Tip čovjeka kojemu ne želite stati na žulj.

“Sigurno je nisi vidio?” rekao sam. “Pa zar niste razgovarali gore, u hotelu? Izgledalo je vrlo ozbiljno.”

“Ne.” Ben je odbacio cigaretu na tlo. “Čuj, zbilja moram ići.”

Odjednom sam dobio osjećaj kao da mi se kravata sve više steže oko vrata. Ben je htio otići, ali ja sam ga zaustavio; instinktivno sam stavio ruku na njegovo rame.

“Ne želim praviti frku, Bene, samo sam se zabrinuo za...”

Ben se naglo okrenuo prema meni, zgrabio me za košulju i pritisnuo o bok svog SUV-a. Bio je iznenađujuće jak za svoju visinu i njegova me ljutnja prilično zatekla.

“Pusti to na miru!” viknuo je, a na površinu je najednom izbio njegov sjevernoengleski naglasak. Osjetio sam pušački zadah na svom licu. “Pusti to na miru, budalo glupa! Nemaš pojma ni o čemu! Tipični luzer, eto što si. Oduvijek si to bio.”

On je bio bijesan, ali ja sam bio jači. Sa svojih gotovo metar i devedeset, bio sam petnaest centimetara viši od njega. I dvadeset kilograma teži.

“Da pustim što na miru?” rekao sam. “O čemu govoriš?”

“Tako si glup da ništa nisi primijetio, ha?”

“Primijetio što?”

Ben je u nevjerici odmahnuo glavom.

“Nitko nije toliko slijep kao onaj koji ne želi vidjeti, nije li tako, Joe?”

Rekavši to, potegnulo me naprijed i ponovno tresnuo mnome o svoj veliki Porsche. Zaparala me bol u zatiljku. Ruke su mi se skupile u šake, ali nešto u meni, neki osjećaj pravednosti koji me pratio još od djetinjstva, govorilo mi je da ne smijem udariti nekoga slabijeg, mršavijeg od sebe. To ni na koji način nije mogla biti poštena tučnjava. Zato sam ga zgrabio za ruke, maknuo ih sa svoje košulje i lagano ga odgurnuo, da napravim malo mjesta između nas.

On je zateturao unatrag, spotaknuo se o svoju aktovku i pao. Kako je stajao između dvaju auta, nije mogao ispružiti ruke i ublažiti pad. Začuo se težak i moker zvuk kad mu je glava udarila o beton.

Na trenutak sam samo stajao iznad njega.

On je ležao na leđima, zatvorenih očiju, otvorenih usta. Jedna noga bila mu je podvijena ispod druge.

“Bene?”

Ben se nije micao. *Ustani, moram doznati o čemu si govorio. I zbog čega si tako ljutit.*

“Bene, jesi li dobro?” Ovo je bilo najgluplje pitanje na svijetu. Uvijek ga postavljamo, iako dobro znamo odgovor.

Nije bilo reakcije.

Diše li uopće? Čučnuo sam kako bih ga bolje pogledao.

Daj, pomakni se, Bene. Napravi nešto. Bilo što.

“Bene, čuješ li me? Probudi se, čovječe.”

Osjetio sam prvi ubod panike u želucu. Benu je iz uha potekla krv.

Oh, Bože. Oh, ne.

“Što je bilo tom čovjeku?” Trznuo sam se na zvuk dječjega glasa iza sebe. Okrenuo sam se i ugledao Williama: stajao je kao ukopan, a njegova bijela košulja dijelom se izvukla iz hlača i sada je stršala ispod džempera. Zurio je u Benovo nepomično tijelo.

Ustao sam i pomaknuo se da zapriječim Williamu pogled.

“Uh, pao je, znaš.”

“Hoće li mu biti dobro?”

“Ma dobro mu je. Samo dolazi do daha.”

Krv je iz Benova uha polako curila na sivi betonski pod, stvarajući crvenu lokvicu.

Isuse. Što si to učinio?

“Krv, tata.”

U glasu sam mu čuo ono preskakanje, ono zatezanje koje sam predobro poznao. Moj sin pokušavao je reći još nešto, ali dah mu je zapeo u grlu, zarobljen u astmatičnom napadaju.

“Ovaj čovjek bit će dobro, Willse. Jesi li dobro?”

Ponovno je pokušao udahnuti.

“Ne mogu di...”

Čučnuo sam ispred sina, i dalje mu zaprečujući pogled. S lica mu je polako nestajala boja. Njegov prvi napadaj astme pojavio se

kao grom iz vedra neba kad još nije bio napunio ni prvu godinu. To je bilo najstrašnije iskustvo u mojem životu. Panično pozivanje hitne pomoći, užurbani liječnici i posvemašnji užas. Sjećanje na strah koji sam tada osjetio vraćalo mi se svaki put kad bi William dobio napadaj astme.

Kao sada.

William je udahnuo, plitko i isprekidano. Zvučalo je poput vjetra koji šušta kroz suhe trske. Oči su mu bile širom otvorene, uplašene.

Zaštiti sina. Uzmi inhalator.

“Gdje ti je puf-puf, Willse?” brzo sam rekao.

On je odmahnuo glavom, a još jedan teški, isprekidani udah pokušavao se probiti kroz njegov dušnik koji je postajao uzak poput ušice igle.

Zgrabio sam ga, otrčao do auta i brzo otvorio suvozačev pretinac, gdje sam držao rezervni inhalator.

Inhalator nije bio unutra. *Sranje.*

Okrenuo sam Williamovu torbu naopačke i istresao sav njezin sadržaj na suvozačevo sjedalo. Knjige, bojice, pernica, nekoliko divljih kestena, papirići bombona, privjesak, tri igračke i lizaljka bez omota koja se zalijepila za zgužvanu omotnicu.

Nije bilo inhalatora.

Još jedan ubod panike.

Moram mu nekako pomoći da prodiše. Da odem gore, do recepcije? Ne. To će biti gubljenje vremena. Najbolje je da odem kući, to je najsigurnije.

Ali što ću s Benom?

Najjednom sam postao svjestan svih detalja koji su tvorili taj trenutak. Tamni gumeni potplati Benovih cipela. Crni Range Rover na prilazu u garažu. Negdje u daljini, iznad garaže, sirena. Uдах mog sina, sada još slabiji, još tanji nego prije. Lagano se zanjihao, pokreti su mu se usporili.

Odluči što ćeš učiniti. Odmah.

Ben je i dalje nepomično ležao.

Zaštiti sina.

Trebao sam ostati s Benom, otići gore po hotelsko osoblje, pozvati hitnu pomoć. Možda sam ga i sam mogao odvesti u bolnicu. Trebao sam učiniti *nešto*. Ali ja sam mogao čuti samo svoga sina kako se počinje gušiti. I zato nisam učinio ništa. Nisam učinio ništa od ovoga.

Umjesto toga, uspaničio sam se.

Privezao sam Williamu pojas i skočio za volan.

5

Dvapat sam prošao kroz crveno na semaforu, u očajničkom pokušaju da se sjetim postoji li kakva ljekarna, trgovina ili ambulanta na putu do naše kuće. William je sjedio pokraj mene, na suvozačevu sjedalu, i hroptao. *Samo mi budi dobro, sine. Budi dobro. Brzo ćemo doći kući. I odmah će ti biti bolje. Izdrži.* Ugledao sam ljekarnu — ali bila je zatvorena. Vozili smo dalje i projurili kroz žuto, koje se u tom trenutku pretvaralo u crveno. Prebacivali smo se iz trake u traku, praćeni nervoznim trubljenjem drugih vozača.

“Sve će biti u redu, Willse. Bit ćemo kod kuće za minutu i dobit ćeš svoj puf-puf, može?”

William je slabašno kimnuo, ali nije rekao ništa. Lice mu je bilo smrtno blijedo i vjeđe napola spuštene.

Stigli smo na dio ceste na kojemu promet nije bio gust pa sam udario po gasu. Prestigao sam jedan kombi i promijenio traku da zaobidem i bijeli SUV.

Ben.

Trebao bih nazvati hotel. Trebao bih mu poslati bilo kakvu pomoć.

Ali mog mobitela nije bilo nigdje na vidiku. Nije bio na uobičajenom mjestu, u džepu moje jakne, a nije ga bilo ni u džepu mojih traperica. Držać za mobitel na kontrolnoj ploči bio je prazan, kao i suvozačev pretinac.

Posegnuo sam pod sjedalo, držeći volan drugom rukom. Ništa. Očito će to morati pričekati dok ne dođem kući, odakle mogu nazvati s fiksne linije.

Činilo mi se da je to najduža vožnja u momemu životu.

Napokon, zaustavio sam auto na prilazu naše kuće, uz glasnu škripu kotača, zgrabio Williama i otrčao unutra, ravno prema kuhinjskoj ladici u kojoj smo držali rezervni inhalator — *molim te, budi ondje, molim te budi ondje* — a potom posjeo sina na stolicu. On je punim plućima udahnuo Ventolin pa je udahnuo još jednom i još jednom. Klečao sam ispred njega, čvrsto ga držeći, i osluškivao kako se njegovo disanje polako vraća u normalu.

“U redu je, Willse. Sad je sve u redu. Osjećaš li se bolje?”

William je kimnuo glavom, ozbiljan.

“Malo bolje.”

U obraze mu se vraćala boja, a paralelno s time moj je užas jenjavao. Umjesto užasa nastupilo je olakšanje.

“Sjedni tu još trenutak, kompa. Polako se smiri.”

Naš kućni telefon, rijetko upotrebljavan, stajao je na kuhinjskom pultu. Nazvao sam informacije i doznao broj hotela, a potom nazvao i hotel te slušao kako zvoni šest puta prije nego što se javio govorni automat.

Razgovor sa službenikom bilo je posljednje od svega ponuđenog.

“Čujte me”, rekao sam, “na vašem podzemnom parkiralištu leži čovjek, možda je ozlijeđen, morate poslati nekoga dolje da mu pomogne.”

“Oprostite, gospodine, ovo je hotel Premier Inn, Ulica Redfield”, začuo se glas mladića kojemu nije moglo biti više od dvadeset. “Jeste li sigurni da ste nazvali pravi broj?”

“Da! Na vašem parkiralištu leži čovjek, pao je i udario glavom. Zove se Ben Delaney. Možete li provjeriti je li mu dobro?”

“Je li on gost hotela?”

“Ne, ali nalazi se na vašem terenu. Možete li ga obići ili ne?”

“Bojim se da ne smijem napuštati prostor recepcije, gospodine, ali moja šefica bi se trebala brzo vratiti. Ako smatrate da je potrebno nazvati hitnu pomoć, poklopite slušalicu i učinite to odmah.”

“Zar ne možete otrčati dolje i vidjeti je li mu dobro? Zaključati ulazna vrata na dvije minute i na brzinu obići parkiralište?”

Na drugoj strani telefonske linije začula se tišina.

“Je li ovo neka šala?”

“Nema veze”, rekao sam i poklopio slušalicu.

Uzeo sam bočicu vode za Williama, zagrlio ga i još jednom poslušao kako diše. Njegov dušnik ponovno se otvorio. Spremio sam inhalator u jaknu i podignuo Williama u naručje.

“Kamo idemo, tata?”

“Idemo se malo provozati autom prije kupanca.”

“Hoćemo li se opet voziti brzo?”

“Dosta brzo, ali ne onako kao maloprije.”

Dok sam vozio, moja mašta radila je punom parom; sada, kad je opasnost s astmom prošla, iz sekunde u sekundu rađale su se nove misli. Prebirao sam po svemu što sam vidio u proteklom satu. I pokušavao pronaći nekakav smisao.

Što si vidio?

Što si zapravo vidio?

Vidio sam njega ljutitog, a nju uznemirenu. Što joj je rekao da ju je tako uzrujao?

Vidio sam njega kako leži na tlu, zatvorenih očiju. I vidio sam krv.

Što ako još leži ondje?

Ma sigurno ne leži.

Ili možda leži.

Što ako leži?

A ono što se uzdizalo iznad svega toga bio je onaj užasni, mokri udarac koji se začuo kad je Benova glava tresnula o beton.

Možda mu je pukla lubanja. Možeš li od toga umrijeti? Naravno da možeš. Ako te ostave i ako ti nitko ne pomogne.

Možda će, dok ja stignem, ondje već biti policija. Odmotavat će onu žutu vrpcu kojom se ograđuje mjesto zločina i stavljati oznake po tlu. Možda će sve biti osvijetljeno. I možda će se upravo u tom trenutku pripremati za postavljanje onih bijelih šatora kakvi se viđaju na televiziji, kad policija skriva truplo od znatiželjnih pogleda.

Usta su mi bila suha i gubio sam ravnotežu, kao da se nešto u mom životu odjednom pomaknulo sa svoga uobičajenog mjesta i uzrokovalo da se poremeti i sve drugo. Kao da više ništa nije ondje gdje bi trebalo biti.

Ostavio sam ga. A on je krvario.

Povratak u garažu hotela i dalje mi se činio kao ispravna odluka. Imao sam zadatak popraviti stvar. Ovo više nije bio moj tipični četvrtak navečer, zamijenilo ga je nešto nadrealno, nešto zbunjujuće i užasno, ali još uvijek je bilo vremena sve ispraviti. Radilo se samo o tome da treba postupiti ispravno.

Benu će biti dobro. Samo je malo udario glavom. Mel će znati što da radim, zajedno ćemo smisliti kako dalje.

Više od ičega želio sam razgovarati sa svojom ženom, uvjeriti se da je dobro nakon onog užarenog razgovora s Benom. *Samo da je Mel dobro. A sve drugo ćemo lako riješiti. Zajedno.* Bio sam bez mobitela manje od jednoga sata, ali već sam se osjećao kao da sam odsječen od cijeloga svijeta.

Otvorio sam prozor i udahnuo malo sivoga gradskog zraka. Upalio sam radio i pokušao pronaći nešto što će mi odvući misli od svega ovoga. Pojačao sam glazbu. Kad sam konačno skrenuo sa Sjeverne kružne ceste, već sam napola uvjerio samoga sebe da je Ben dobro. Da je već kod kuće, pije skupocjeni viski za šankom u svojoj golemoj kući u Hampsteadu. *Ljudi ne umiru od običnog pada i udarca glavom. To jednostavno nije moguće. Inače bi svake subote navečer, u svakoj ulici, na svakom trgu, u svakom britanskom gradu bilo po trideset ubojstava.* Skrenuo sam prema dvorištu hotela. Kroz staklena vrata vidio sam onog istog tinejdžera, odjevenog u prsluk, kako stoji za recepcijskim pultom i razgovara na telefon.

Ulaz u podzemnu garažu zjapio je poput otvorenih usta.

Čim sam se približio, podignula se rampa i ja sam se polako spustio u to sjenovito betonsko podzemlje, osvijetljeno tek prigušenim fluorescentnim svjetlima. Parkirao sam i ostavio Williama u autu — ovaj put nije pitao može li ići sa mnom — i izišao. Prošao sam između četiriju redova automobila i prišao mjestu na kojem je prije dva sata bio parkiran Benov SUV.

Nije bilo žute vrpce koja označava mjesto zločina. Nije bilo bijelog šatora. Nije bilo policije. Nije bilo ničega.

Nije bilo ni Bena ni njegova auta.

6

Nije bilo ni mojega telefona.

Koliko sam se sjećao, ovo je bilo posljednje mjesto na kojem sam ga imao u ruci. Upravo ovdje, na ovom parkiralištu, kad sam prilazio Benu. Možda sam ga ispustio kad su stvari postale gadne. Pa gdje je onda? Pogledao sam uokolo, ponovno opipao džepove jakne. Spustio sam se na koljena i stao gledati ispod parkiranih automobila. Ništa. Napravo sam krug oko cijeloga reda auta, ponovno čučnuo, pokušavao razabrati nešto kroz sjene. Ali nije ga bilo. *Kvragu*. Ponovno me nešto štrenculo u trbuhu. Još jedna stvar zbog koje ću se brinuti.

Tripud sam nazvao Mel kad sam došao kući. I tripud se uključila govorna pošta. Na kraju sam joj ostavio poruku.

“Hej, ja sam. Nazovi me čim ovo dobiješ. Samo da se uvjerim da si dobro. Mislio sam da si možda...”, zastao sam. *Mislio sam da je možda... što?* “Nazovi me. Volim te.”

Budi dobro. Molim te, budi dobro. Sve ostalo lako ću riješiti. Jedno po jedno.

Ovo s Benom bilo je smiješno. Shvatio sam da ga jednostavno trebam nazvati. I doznati što se točno zbiva — ako se uopće išta zbiva.

Ali nisam ga mogao nazvati, jer su svi moji kontakti ostali u telefonu, koji je izgubljen. Naš kućni telefon nije bio od koristi — rijetko smo se koristili njime i u njemu nije bilo ni deset brojeva.

Sjedio sam na stolici u kupaonici, s pivom koje mi je hladilo dlan, i razmišljao kako ne mogu učiniti ništa. Mogao sam jedino odraditi svoju uobičajenu večernju rutinu. William se kupao i rukicama pravio vrtloge u vodi. Oko njega su, poput male flote, plutali plastični brodići i životinjice. Govorio je o vrtiću, o tome kako se njegov prijatelj Jonah pomokrio dok su uvježbavali nekakvu pjesmicu, a ja sam se svako malo ubacivao sa *stvarno?* i *ajme meni* i *aha*. Kućni telefon ležao je zanemaren i nijem na prozorskoj klupici malo dalje od mene.

“Kad se mama vraća?” upitao je William, praveći si bradu od pjene.

“Ha?”

“Kad se mama vraća?”

“Brzo.”

“Vidi mi bradu, tata. Ja sam Djed Mraz.”

“Ha-ha. Imaš li poklon za mene?”

“To nije prava brada. To ti je zapravo pjena.”

Trznuo sam se na zvuk otključavanja vrata. Mel, ulazi glasno kao i inače.

“Mama!” William je viknuo.

A ja sam dometnuo: “Ovdje smo.”

Mel se pojavila na vratima kupaonice; ja sam je zagrlio, a olakšanje me preplavilo poput plimnoga vala. Poljubio sam je u obraz i osjetio poznati slankast znoj pomiješan s mirisom parfema.

“Hej ti”, rekao sam joj na uho.

“Hej i ti.” Izvukla se iz mog zagrljaja. “Ovo je lijepa dobrodošlica. Ima li kakav razlog tome?”

“Mislio sam da ti možda treba zagrljaj.”

Nasmiješila se i poljubila me; spustila je svoje meke usnice na moje.

“Ništa više nego inače.” Proučavala me nekoliko trenutaka pa je otpila gutljaj vode iz svoje bočice. “Jesi li *ti* dobro?”

“Imao sam napornu večer, ali sada sam dobro.”

“Zašto, što se dogodilo?”

“Ništa”, rekao sam, pokušavajući izvući smiješak. “Reći ću ti poslije. Zapravo se brinem zbog tebe.”

“Zbog mene?”

“Da, jesi li dobro?”

“Da, naravno. Zašto ne bih bila dobro?”

“Vidio sam te danas i činila si se...”

“Mama! Mama!”

“Što je?” rekla je.

“Gledaj, mama, imam bradu!”

“Baš dobro, Williame.” Iskapila je bočicu pa ju je počela ponovno puniti na slavini.

“I imao sam *anstmu* i ja i tata smo morali doći kući po puf-puf.”

“Oh, ribice”, rekla je i kleknuo pokraj kade pomilovati Williamu obraz. “Jesi li sada dobro? Je li bilo grozno?”

“Da. I tata je vozio *jako* brzo.”

Mel me pogledala i podignula obrvu.

“Ma nemoj?”

“Sve je bilo dobro čim sam mu dao inhalator. Mislio sam da imam jedan u autu, ali vjerojatno sam ga upotrijebio prošli put i nisam ga vratio na mjesto. To je stvarno bila moja pogreška.”

Mel se ponovno okrenula prema sinu.

“A kako je bilo u vrtiću, Williame?”

“Bilo je jako *vrlo* super, mama”, rekao je polako, naglašavajući svaku riječ. “Dobio sam *diplomu* od tete.”

Mel mu je uputila vedar i iznenađen smiješak.

“Pa to je odlično, Williame.”

“Zato što sam mirno sjedio dok smo pjevali.”

“Ti si zbilja dobar dečko.”

“Jesam. Ali tata nije.”

Mel je ponovno pogledala s podignutom obrvom.

“Zbilja?”

Ja sam odmahnuo glavom i nasilu se nasmiješio.

Trebao sam očekivati ovo. Trebao sam razgovarati s njim o onome što se dogodilo.

“Da, zbilja.”

“A zašto tatica nije bio dobar, Williame?”

“Zato što je rekao da ne mogu dobiti hrčka.”

Polako sam izdahnuo.

“Nisam rekao da ne možeš, nego da ćemo vidjeti.”

William je naglo ustao i ispružio ruke. “Ručnik, tata! Ručnik, ručnik, ručnik!”

Izvadio sam ga iz kade i umotao u ručnik koji je bio veći od njega.

Mel je prekrížila ruke.

“Hrčak, ha?”

Slegnuo sam ramenima. “Rekao sam da ćemo razmisliti o tome.”

Kimnula je glavom i okrenula se prema vratima. “Istuširat ću se na brzinu.”

“Čuj, Mel?”

Ponovno se okrenula prema meni.

“Što?”

“Jesi li sigurna da je sve u redu?”

“Naravno. Zašto?”

“Vidio sam te danas i izgledala si uznemireno. Ostavio sam ti nekoliko poruka na telefonu.”

Mel se zbunjeno namrštila i lagano nakrivila glavu.

“Ispraznila mi se baterija. Kad si me vidio?”

“Oko pet, u hotelu pokraj Sjeverne kružne cestu.”

Otpila je gutljaj vode iz svoje bočice, polako je progutala. Pa otpila još jedan.

Tada se cio moj život počeo raspadati.